

**PENGAWASAN DPRD TERHADAP PEMERINTAHAN
DAERAH DALAM RANGKA MEWUJUDKAN
PEMERINTAHAN YANG BAIK
DI KOTA YOGYAKARTA**

SKRIPSI

Diajukan Untuk Memenuhi Sebagian Persyaratan
Guna Memperoleh Gelar Sarjana Hukum (S1)
Universitas Muhammadiyah
Yogyakarta

Disusun oleh :

Yusup Ibnu Arif
20020610284

**FAKULTAS HUKUM
UNIVERSITAS MUHAMMADIYAH YOGYAKARTA
2008**

HALAMAN PERSETUJUAN

**PENGAWASAN DPRD TERHADAP PEMERINTAHAN DAERAH
DALAM RANGKA MEWUJUDKAN PEMERINTAHAN YANG BAIK
DI KOTA YOGYAKARTA**

Di susun Oleh :

Nama: Yusup Ibnu Arif

NIM : 20020610284

Skripsi ini telah disetujui oleh Dosen Pembimbing

Pada tanggal, 27 Agustus 2008

Dosen Pembimbing I

Dosen Pembimbing II

Sunarno, SH.M.Hum

NIK. 153 046

Beni Hidayat, SH

NIK. 153 030

HALAMAN PENGESAHAN

Skripsi ini telah dipertahankan Di hadapan Dosen Penguji Skripsi
Fakultas Hukum Universitas Muhammadiyah
Yogyakarta

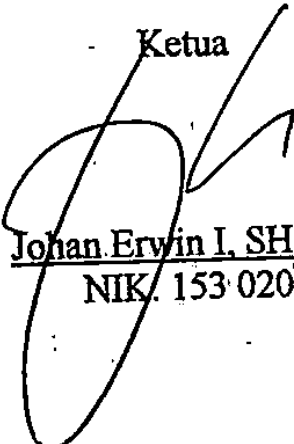
Hari/tanggal : Rabu/27 Agustus 2008

Pukul : 10.00 WIB

Tempat : Ruang HAN

Yang terdiri dari :

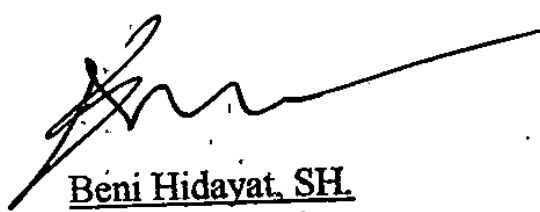
Ketua

Johan Erwin I. SH.MH
NIK. 153 020

Anggota

Anggota

Sunarno. SH.M.Hum
NIK. 153 046

Beni Hidayat. SH.
NIK 153 030

Mengesahkan
Dekan Fakultas Hukum
Universitas Muhammadiyah Yogyakarta

PERSEMBAHAN

Karya Tulis yang sederhana ini aku persembahkan ter'untuk;

Orang Tuaku yang dengan ikhlas membesarkan dan mendidikku dengan limpahan kasih sayang serta doa yang selalu mengalir tanpa henti menemani setiap langkah disetiap detik dikehidupanku.

Keluarga, Saudara, sahabat, teman, orang terdekatku, dan rang-orang yang telah memberikan doa, motivasi dan dukungannya yang telah membuat hidupku menjadi lebih indah dan lebih berarti.

MOTTO

Seringkali jalan penyelesaian masalah berada tidak jauh dari titik dimana kita memutuskan untuk menyerah.

Manusia jauh melebihi ciptaan lain perlu senantiasa berubah diperbaharui dan dibentuk kembali, Jangan pernah mengucilkan seseorang dalam hatimu ingatlah senantiasa suatu ketika kita butuh pertolongan, Akan ada tangan terurai untukmu dan seiring waktu kita akan mensyukuri karena telah diberi dua tangan satu untuk menolong diri sendiri dan satu lagi untuk menolong orang lain.

Terimalah segala sesuatu sebagaimana adanya kini, kerjakanlah segala sesuatu dengan sepenuh hati dan milikilah sebuah keberanian untuk meyakini akan adanya suatu kehidupan yang lebih baik.

By. yusup

செய்து

மேலும் பின்வரும் விஷயங்களைக் கருத்தில் கொண்டு உரிய நடவடிக்கைகளை மேற்கொள்ள வேண்டும்.

1. மேல்கண்ட விஷயங்களைக் கருத்தில் கொண்டு உரிய நடவடிக்கைகளை மேற்கொள்ள வேண்டும். மேலும் பின்வரும் விஷயங்களைக் கருத்தில் கொண்டு உரிய நடவடிக்கைகளை மேற்கொள்ள வேண்டும்.

மேலும் பின்வரும் விஷயங்களைக் கருத்தில் கொண்டு உரிய நடவடிக்கைகளை மேற்கொள்ள வேண்டும்.

செய்து

KATA PENGANTAR

Assalamu 'alaikum Wr. Wb.,

Alhamdulillah wa syukurillah atas kehadiran Allah SWT yang telah melimpahkan rahmat dan hidayah-Nya sehingga Penulis dapat menyelesaikan Skripsi berjudul **“PENGAWASAN DPRD TERHADAP PEMERINTAHAN DAERAH DALAM RANGKA MEWUJUDKAN PEMERINTAHAN YANG BAIK DI KOTA YOGYAKARTA”**.

Skripsi ini merupakan salah satu prasyarat yang harus dipenuhi oleh mahasiswa untuk memperoleh gelar Sarjana Strata 1 (S-1) pada Jurusan Ilmu Hukum Fakultas Hukum Universitas Muhammadiyah Yogyakarta.

Atas terselesaikannya Skripsi ini, perkenankanlah Penulis menyampaikan ucapan terima kasih kepada:

1. Sunarno, SH., M.Hum., selaku dosen pembimbing I yang telah berkenan memberikan bimbingan, petunjuk, dan saran serta waktunya dalam pembuatan Skripsi ini.
2. Beny Hidayat, SH. M.Hum., selaku dosen pembimbing I yang telah berkenan memberikan bimbingan, petunjuk, dan saran serta waktunya dalam pembuatan Skripsi ini.
3. Segenap pimpinan dan staf DPRD Kota Yogyakarta, yang telah memberikan izin dan bantuannya kepada Penulis selama pelaksanaan penelitian.
4. Terima kasih kepada semua pihak yang telah banyak membantu dalam pelaksanaan dan penyusunan skripsi ini.

Penulis menyadari masih terdapat banyak kekurangan dalam penulisan skripsi ini. Oleh karena itu penulis mengharapkan saran dan kritik untuk

kesempurnaan laporan ini dan semoga skripsi ini dapat bermanfaat bagi pembaca.

Akhir kata, semoga Allah SWT tetap melimpahkan Rahmat dan Hidayah-Nya kepada kita semua. Amin.

Wassalamu 'alaikum Wr.Wb.

Yogyakarta, Agustus 2008

Penulis

DAFTAR ISI

HALAMAN JUDUL	i
HALAMAN PERSETUJUAN	ii
HALAMAN PENGESAHAN	iii
HALAMAN PERSEMBAHAN	iv
HALAMAN MOTTO.....	v
KATA PENGANTAR.....	vi
DAFTAR ISI.....	viii
BAB I. PENDAHULUAN	1
A. Latar Belakang Masalah	1
B. Rumusan Masalah	6
C. Tujuan Penelitian	6
D. Manfaat Penelitian	6
E. Tinjauan Pustaka	7
F. Metode Penelitian	10
BAB II: TINJAUAN UMUM TENTANG PEMERINTAHAN DAERAH, PENGAWASAN DAN DEWAN PERWAKILAN RAKYAT DAERAH LANDASAN TEORI	13
A. PEMERINTAH DAERAH	13
1. Pengertian Pemerintahan Daerah Menurut UU No. 32 Tahun 2004	13
2. Asas-asas Penyelenggaraan Pemerintahan Daerah Menurut UU No. 32 Tahun 2004	19

3. Bentuk dan Susunan Pemerintah Daerah Menurut	
UU No. 32 Tahun 2004	27
4. Tugas dan Wewenang serta Kewajiban Kepala Daerah	
dan wakil Kepala Daerah	37
B. TINJAUAN UMUM TENTANG PENGAWASAN	41
1. Pengertian Pengawasan	41
2. Jenis-jenis Pengawasan	43
C. TINJAUAN UMUM TENTANG DEWAN PERWAKILAN	
RAKYAT DAERAH	44
1. Pengertian Dewan Perwakilan Rakyat Daerah	44
2. Dasar Hukum Pembentukan DPRD	45
3. Fungsi Dewan Perwakilan Rakyat Daerah	46
4. Tugas dan Wewenang Dewan Perwakilan Rakyat	
Daerah	52
5. Alat Kelengkapan Dewan Perwakilan Rakyat Daerah ..	54
6. Hak dan Kewajiban dewan Perwakilan Rakyat	
Daerah	62
7. Hubungan Dewan Perwakilan Rakyat Daerah dengan	
Kepala Daerah	68
BAB III: HASIL PENELITIAN DAN PEMBAHASAN	72
A. Profil DPRD Kota Yogyakarta	72
B. Pengawasan DPRD terhadap Pemerintahan Daerah	
dalam mewujudkan pemerintahan yang baik di Kota	
Yogyakarta	84
C. Hambatan-hambatan dalam pengawasan	98

BAB IV: PENUTUP	105
A. Kesimpulan	105
B.	